

فهرست

۷ **الدُّرُسُ الْأَوَّلُ: مَوَاعِظُ قِيَمَةٍ**

۱۹ ارزشیابی تکوینی

۲۲ **الدُّرُسُ الثَّانِي: صِنَاعَةُ التَّلْمِيعِ فِي الْأَدَبِ الْفَارِسِيِّ**

۳۳ ارزشیابی تکوینی

۳۷ آزمون میان‌نوبت اول

۴۰ **الدُّرُسُ الثَّالِثُ: عَجَائِبُ الْمَخْلُوقَاتِ**

۵۰ ارزشیابی تکوینی

۵۳ **الدُّرُسُ الرَّابِعُ: تَأْثِيرُ اللُّغَةِ الْفَارِسِيَّةِ عَلَى اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ**

۶۵ ارزشیابی تکوینی

۶۸ آزمون نوبت اول

۷۱ **الدُّرُسُ الْخَامِسُ: الصَّدَقُ**

۸۳ ارزشیابی تکوینی

۸۶ **الدُّرُسُ السَّادِسُ: ارْزَحَمُوا ثَلَاثَةً**

۹۸ ارزشیابی تکوینی

۱۰۱ آزمون میان‌نوبت دوم

۱۰۴ **الدُّرُسُ السَّابِعُ: لَا تَقْنَطُوا**

۱۱۷ ارزشیابی تکوینی

۱۲۰ آزمون نوبت دوم

الدَّرْسُ مَوَاعِظُ قِيَمَةٍ

الف: الْمُعْجَمُ

إِذْنٌ: بنابراین	تَعَمَّرُ: عمر می کند (عَمَرَ، يَغْمُرُ) در این جا یعنی ماندگار می شود.	لا تُصَغِّرْ حَدَّكَ: با تکبر رویت را برنگردان (مضارع: يُصَغِّرُ)
إِسْتِهْلَاكٌ: مصرف کردن (اِسْتَهْلَكَ، يَسْتَهْلِكُ)	جَبَّارٌ: ستمکار و زورمند (صفت خدا به معنای توانمند)	لِيَهْتَدِيَ: تا راهنمایی شود (ماضی: اِهْتَدَى)
أَغْضَضُ مِنْ صَوْتِكَ: صدایت را پایین بیاور (غَضٌّ، يَغْضُ)	حَمِيرٌ: خران «مفرد: جمار»	مُخْتَالٌ: خودپسند = مُعْجَبٌ بِنَفْسِهِ
إِفْصِدْ: میانه روی کن	حَدٌّ: گونه	مَرَحاً: شادمانه و با ناز و خودپسندی
اِقْتِصَادٌ: صرفه جویی (اِقْتَصَدَ، يَقْتَصِدُ)	شَبَّهَ: تشبیه کرد (مضارع: يُشَبِّهُ)	مَشِي: رام رفتن
أَقِمِ: بر پای دار «أَقِمِ الصَّلَاةَ: نماز را بر پای دار» (أَقَامَ، يَقِيمُ)	عَزَمَ الْأُمُورَ: کارهای مهم	مُعْجَبٌ بِنَفْسِهِ: خودپسند «إِعْجَابٌ بِنَفْسِهِ: خودپسندی»
أَنْكَرَ: زشت تر، زشت ترین = أَقْبَحَ	فَخُورٌ: فخرفروش ≠ متواضع	مُنْكَرٌ: کار زشت
إِنْفَ: بازدار (نَهَى، يَنْهَى)	فُنُونٌ: هنرها «مفرد: فَنٌّ»	ناهي، نَاهٍ: بازدارنده «جمع: نَاهِيْنَ و نُهُاءٌ»
أَوْمَرُ: دستور بده «وُ + أَوْمَرُ = وَأَمَرَ»	قِيَمٌ: ارزشمند	نَمُودَجٌ: نمونه «جمع: نُمَاذِجٌ»
تَرْبُوي: پرورشی	لَ: بی گمان (حرف تأکید)	يُقَدِّمُ: تقدیم می کند، پیش می فرستد (ماضی: قَدَّمَ)

ب: اكْمِلْ تَرْجَمَةَ النَّصِّ التَّالِي.

﴿ مَوَاعِظُ قِيَمَةٍ ﴾

① يَحِبُّ الْآبَاءُ وَ الْأُمَهَاتُ زُؤِيَةً أَوْلَادِهِمْ فِي أَحْسَنِ حَالٍ. وَ لِذَلِكَ يُرْشِدُونَهُمْ دَائِماً إِلَى الصُّفَاتِ الطَّيِّبَةِ وَ الْأَعْمَالِ الصَّالِحَةِ. كَالْأَخْلَاقِ الْحَسَنَةِ. وَ تَعْلُمُ الْعُلُومِ وَ الْمَهَارَاتِ وَ الْفُنُونِ النَّافِعَةِ. وَ الْإِنْتِعَادِ عَنِ الْأَرَادِلِ وَ التَّقَرُّبِ إِلَى الْأَفْاضِلِ وَ الْإِهْتِمَامِ بِالرِّيَاضَةِ. وَ مَطَالَعَةِ الْكُتُبِ وَ احْتِرَامِ الْقَانُونِ. وَ الْاِقْتِصَادِ فِي اسْتِهْلَاكِ الْمَاءِ وَ الْكَهْرَبَاءِ. وَ حُسْنِ التَّغْذِيَةِ. وَ غَيْرِ ذَلِكَ مِنَ الصُّفَاتِ وَ الْأَعْمَالِ ...

پدران و مادران فرزندان شان را در بهترین حال و به همین علت پیوسته آن ها را به صفات پاک و کارهای شایسته، مانند اخلاق نیکو، و یادگرفتن علوم و مهارت ها و سودمند، و دور شدن از و نزدیک شدن به شایستگان و توجه به و مطالعه کتاب ها و احترام به قانون و صرفه جویی در آب و برق و تغذیه خوب و غیر آن از صفات و کارها ...

۲ و فِي الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ نَرَى «لَقْمَانَ الْحَكِيمَ» يُقَدِّمُ لِابْنِهِ مَوَاعِظَ قِيَمَةً. وَ هَذَا نَمُودَجٌ تَرْبَوِيٌّ لِيَهْتَدِيَ بِهِ كُلُّ الشَّبَابِ. فَقَدْ جَاءَ فِي الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ:

و در قرآن کریم لقمان حکیم را که پندهای را برای پسرش و این نمونه‌ای است تا به واسطه آن همه جوانان را در قرآن کریم آمده است:

۳ ﴿يَا بُنَيَّ أَقِمِ الصَّلَاةَ وَ أْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَ أَنْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَ اضْبِرْ عَلَى مَا أَوْصَاكَ إِنَّ ذَلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ﴾

ای پسرکم، نماز را و به کار خوب دستور بده و از بازدار و بر آن چه به تو رسیده است، شکیبیا باش، زیرا آن از است.

﴿وَ لَا تَصْغُرْ خُدَّكَ لِلنَّاسِ وَ لَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ﴾

و از مردم و در زمین راه نرو، زیرا خداوند هر فخر فروشی را دوست نمی‌دارد.

﴿وَ اقْصِدْ فِي مَشْيِكَ وَ اغْضُضْ مِنْ صَوْتِكَ إِنَّ أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ﴾

و در میانه‌روی کن و صدایت را زیرا صداها قطعاً صدای است.

۴ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ مَنْ يُحَافِظُ عَلَى الصَّلَاةِ فِي وَفْتِهَا. فَقَدْ قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: «إِنَّ عَمُودَ الدِّينِ الصَّلَاةُ»:

خدا کسی را که از نماز در وقتش پیامبر ﷺ فرموده است: «بی‌گمان دین نماز است.»

وَ عَلَيْنَا أَنْ نَكُونَ مُشْتَاقِينَ إِلَى الْأَعْمَالِ الصَّالِحَةِ، وَ نَاهِيْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ. وَ صَابِرِينَ عَلَى الْمَشَاكِلِ وَ الشَّدَائِدِ، فَإِنَّ ذَلِكَ مِنَ الْأُمُورِ الْمُهْمَةِ.

ما باید مشتاق به کارهای شایسته و از کار زشت و بر مشکلات و سختی‌ها بردبار باشیم، زیرا این از کارهای مهم است.

۵ وَ عَلَيْنَا أَنْ نَتَوَاضَعَ أَمَامَ أَسَاذَتِنَا وَ أَصْدِقَائِنَا وَ زُمَلَانِنَا وَ جِيرَانِنَا وَ أَقْرَبَائِنَا وَ كُلِّ مَنْ حَوْلَنَا؛

ما باید در مقابل استادانمان، دوستانمان، همکارانمان، نزدیکانمان و هر کسی که اطراف ماست،؛

۶ فَقَدْ قَالَ الْإِمَامُ الْكَاظمُ (ع): «الْحِكْمَةُ تَغْمُرُ فِي قَلْبِ الْمُتَوَاضِعِ، وَ لَا تَغْمُرُ فِي قَلْبِ الْمُتَكَبِّرِ الْجَبَّارِ».

امام موسی کاظم (ع) فرموده است: «حکمت در قلب متواضع و در قلب متکبر ماندگار نمی‌شود.

۷ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُعْجَبٍ بِنَفْسِهِ. إِذَنْ عَلَيْنَا أَنْ لَا نَتَكَبَّرَ عَلَى الْآخَرِينَ؛ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُتَكَبِّرِينَ.

همانا خداوند هر را دوست نمی‌دارد. بنابراین بر ما واجب است که بر تکبر نورزیم؛ زیرا خدا متکبران را دوست نمی‌دارد.

۸ وَ عَلَيْنَا أَنْ لَا نَرْفَعَ أَصْوَاتَنَا فَوْقَ صَوْتِ الْمُخَاطَبِ؛ فَقَدْ شَبَّهَ اللَّهُ كَلَامَ مَنْ يَرْفَعُ صَوْتَهُ دُونَ دَلِيلِ مَنْطِقِي بِصَوْتِ الْجِمَارِ.

بر ماست که صداهايمان را برتر از صدای مخاطب خداوند سخن کسی را که صدایش را دلیل منطقی بالا می‌برد

به صدای تشبیه کرده است.

ج. عَيْنِ الصَّحِيحِ وَ الْخَطَأِ حَسَبَ نَصِّ الدَّرْسِ. ☒ . ☒

۱ الْآبَاءُ وَ الْأُمَّهَاتُ يَرْشِدُونَ أَوْلَادَهُمْ إِلَى الْأَعْمَالِ الصَّالِحَةِ. ☐

۲ يُحِبُّ أَنْ تَرْفَعَ أَصْوَاتَنَا فَوْقَ صَوْتِ مَنْ نَتَكَلَّمُ مَعَهُ. ☐

۳ الْحِكْمَةُ تَغْمُرُ فِي قَلْبِ الْمُتَكَبِّرِ، وَ لَا تَغْمُرُ فِي قَلْبِ الْمُتَوَاضِعِ. ☐

۴ عَلَيْنَا أَنْ نَكُونَ نَاهِيْنَ عَنِ الصِّفَاتِ الطَّيِّبَةِ. ☐

۵ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُعْجَبٍ بِنَفْسِهِ. ☐

۶ أَلْإِعْجَابُ بِالنَّفْسِ مِنَ الْأَعْمَالِ الْقِيَمَةِ. ☐

اعلموا بدادید

اسم التفضیل و اسم المكان

اسم تفضیل صفتی است که مفهوم برتری را می‌رساند و در زبان عربی بر وزن «أَفْعَل» است. اسم تفضیل معادل «صفت برتر» و «صفت برترین» زبان فارسی است؛

«مثال» أَكْبَرُ: بزرگ‌تر، بزرگ‌ترین / أَخْطَرُ: خطرناک‌تر، خطرناک‌ترین / أَوْخَصُ: ارزان‌تر، ارزان‌ترین

۱) مُحَمَّدٌ أَجْمَعُ مِنْ حَامِدٍ. / مُحَمَّدٌ مَوْفِقٌ تَرٍ از حَامِدٍ است.

۲) مُحَمَّدٌ أَجْمَعُ طُلَّابِ الصَّفِّ. / مُحَمَّدٌ مَوْفِقٌ تَرِین دانش‌آموزان کلاس است.

۳) مُحَمَّدٌ أَجْمَعُ طُلَّابٍ فِي الصَّفِّ. / مُحَمَّدٌ مَوْفِقٌ تَرِین دانش‌آموز در کلاس است.

۱) الرَّبِيعُ أَجْمَلُ مِنَ الشَّتَاءِ. / بهار زیباتر از زمستان است.

۲) الرَّبِيعُ أَجْمَلُ فُصُولِ السَّنَةِ. / بهار زیباترین فصل‌های سال است.

۳) الرَّبِيعُ أَجْمَلُ فَصْلٍ فِي السَّنَةِ. / بهار زیباترین فصل در سال است.

■ گاهی وزن اسم تفضیل به شکل‌های زیر می‌آید.

أَذْكَى: باهوش‌تر، باهوش‌ترین / أَعْلَى: بلندتر، بلندترین

أَحَبُّ: محبوب‌تر، محبوب‌ترین / أَحَبُّ: محبوب‌تر، محبوب‌ترین

■ مؤنث اسم تفضیل بر وزن «فُعْلَى» می‌آید؛ مانند: «سَمِيَّةٌ الْكِبْرَى: سَمِيَّةٌ بَزْرَگ‌تر / سَعِيدَةٌ الصَّغْرَى: سَعِيدَةٌ کُوجِک‌تر

اسم تفضیل در حالت مقایسه بین دو اسم مؤنث معمولاً بر همان وزن «أَفْعَل» می‌آید؛

«مثال» فَاطِمَةُ أَكْبَرُ مِنْ زَيْنَبٍ / زَيْنَبُ أَصْغَرُ مِنْ مَرْيَمَ

■ جمع اسم تفضیل بر وزن «أَفَاعِل» است؛ مانند: أَكْبَرُ، أَكْبَرُ / أَصْغَرُ، أَصْغَرُ / أَفْضَلُ، أَفْضَلُ

■ هر گاه اسم تفضیل همراه حرف جرّ «مِنْ» باشد، معنای «برتر» دارد؛

«مثال» عَلِيٌّ أَكْبَرُ مِنْ حَامِدٍ. / عَلِيٌّ أَكْبَرُ مِنْ حَامِدٍ بَزْرَگ‌تر است. «مثال» مَرْيَمُ أَكْبَرُ مِنْ زَيْنَبٍ. / مَرْيَمُ أَكْبَرُ مِنْ زَيْنَبٍ دَانَا تَر است.

«مثال» هَذَا أَجْمَلُ مِنْ ذَلِكَ. / این از آن زیباتر است.

■ و هر گاه اسم تفضیل «مُضَاف» واقع شود، معنای «برترین» دارد؛

«مثال» عَلِيٌّ أَشْجَعُ النَّاسِ. / عَلِيٌّ أَشْجَعُ النَّاسِ عَلٰی شَجَاعَتِیْنِ مَرْدَمِ است.

«مثال» جَبَلٌ دِمَاوَنْدٌ أَعْلَى جِبَالِ إِيْرَانِ. / کوه دِماوَنْد بَلَنْد تَرِین کوه‌های ایران است.

اِحْتَبَرْنَا نَفْسَكَ كَقَلِّ التَّزَجَمَةِ، ثُمَّ صَنَعَ خَطًّا تَحْتَ اسْمِ التَّفْضِيلِ.

۱) أَفْضَلُ النَّاسِ أَنْفَعُهُمْ لِلنَّاسِ.

۲) أَعْلَمُ النَّاسِ مَنْ جَمَعَ عِلْمَ النَّاسِ إِلَى عِلْمِهِ.

۳) أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ الْكَسْبُ مِنَ الْخَلَالِ.

۴) أَنْحِيَاءُ حَسَنٌ وَلَكِنْ فِي النِّسَاءِ أَحْسَنُ.

۵) جَبَلٌ دِمَاوَنْدٌ أَعْلَى جَبَلٍ فِي إِيْرَانِ.

..... مردم سودمندترینشان مردم است.

..... مردم. کسی است که دانش مردم را به دانش خودش بیفزاید.

..... بهترین کسب روزی حلال است.

..... شرم خوب است ولی در است.

..... کوه دِماوَنْد کوه در ایران است.

■ دو کلمه «خَیْر» و «شَر» به معنای «خوبی» و «بدی» می‌توانند به معنای اسم تفضیل بیایند؛ در این صورت، معمولاً بعد از آن‌ها حرف جرّ «مِنْ» است یا به صورت مضاف می‌آید؛

﴿مِثَال﴾ لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ ﴿شب قدر بهتر از هزار ماه است.﴾

﴿مِثَال﴾ خَيْرُ الْأُمُورِ أَوْسَطُهَا: بهترین کارها میانه‌ترین آن‌هاست.

إِخْتِيارُ نَفْسِكَ أَكْمَلُ تَرْجَمَةِ كُلِّ عِبَارَةٍ حَسَبَ قَوَاعِدِ الدُّرْسِ؛ ثُمَّ عَيْنِ الْمَطْلُوبِ مِنْكَ.

۱ تَفَكَّرْ سَاعَةً خَيْرٌ مِنْ عِبَادَةِ سَبْعِينَ سَاعَةً. یک ساعت اندیشیدن از عبادت هفتاد سال است.

الْمُبْتَدَأُ: النّخْبَرُ: الْمَجْرُورُ بِحَرْفِ الْجَرِّ:

۲ خَيْرُ النَّاسِ مَنْ نَفَعَ النَّاسَ. مردم کسی است که به مردم سود برساند.

الْمُضَافُ إِلَيْهِ: الْمُبْتَدَأُ: الْمَفْعُولُ:

۳ حَيٌّ عَلَى خَيْرِ الْعَمَلِ. به سوی کار

إِسْمُ التَّفْضِيلِ: الْمُضَافُ إِلَيْهِ:

اسم مکان

بر مکان دلالت می‌کند و بر وزن «مَفْعَل، مَفْعِل و مَفْعَلَةٌ» است؛

﴿مِثَال﴾ مَضْع: کارخانه / مَخْرَن: انبار / مَطْبَخ: آشپزخانه / مَلْعَب: ورزشگاه / مَنْزِل: خانه / مَرْزَعَة: کشتزار / مَطْبَعَة: چاپخانه / مَكْتَبَة: کتابخانه

■ جمع اسم مکان بر وزن «مَفَاعِل» است؛

﴿مِثَال﴾ مَنَازِل: منازل / مَخْرَن: مخازن / مَدْرَسَة: مدارس / مَسْجِد: مساجد / مَطْبَعَة: مطابع / مَنَظَرَة: مناظر

إِخْتِيارُ نَفْسِكَ أَكْمَلُ تَرْجَمَةِ الْآيَاتِ وَ الْأَحَادِيثِ. ثُمَّ صَغِ حَقّاً تَحْتَ اسْمِ التَّفْضِيلِ وَ اسْمِ الْمَكَانِ.

۱ ﴿... وَ جَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ رَّبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ﴾

و با آنان به [شیوه‌ای] که بهتر است بی‌گمان پروردگارت به آن که گمراه شد، داناتر است.

۲ يَا أَزْهَمَ الزَّاحِمِينَ. ای مهربانان.

۳ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ ﴿..... مشرق و مغرب.

۴ كَانَتْ مَكْتَبَةُ جُنْدِي سَابُور فِي خَوْزِسْتَان أَكْبَرَ مَكْتَبَةٍ فِي الْعَالَمِ الْقَدِيمِ.

کتابخانه جندی‌شاپور در خوزستان بزرگ‌ترین کتابخانه در جهان قدیم

۵ مَنْ غَلَبَتْ شَهْوَتُهُ عَقْلَهُ فَهُوَ شَرٌّ مِنَ الْبَهَائِمِ.

کسی که شهوتش بر خرد او چیره شد، پس او از است.

جَادِلْ: گفت‌وگو کن / ضَلَّ: گمراه شد

الْتَّمَارِين

الْتَّمَارِينُ الْأَوَّلُ | تَرْجِمِ الْأَفْعَالِ وَالْمَصَادِرَ التَّالِيَةَ.

الْمَاضِي	الْمَضَارِع	الْأَمْرُ وَالنَّهْيُ	الْمَصْدَرُ
قَدْ أَرْسَلَ: فرستاده است	يُرْسِلُ:	أَرْسِلْ:	إِرْسَالُ:
إِسْتَعْلَى:	لَا يَسْتَعْلَى:	إِسْتَعْلُ:	إِسْتِعْلَالُ: کار کردن
إِنْقَطَعَ:	يَنْقَطِعُونَ:	إِنْقَطِعْ:	إِنْقِطَاعُ: بریده شدن
إِسْتَغْفَرَ:	يَسْتَغْفِرُ: آمرزش می خواهد	إِسْتَغْفِرْ:	إِسْتِغْفَارُ:
جَادَلَ:	يُجَادِلُ:	جَادِلُوا:	مُجَادَلَةٌ: ستیز کردن
تَجَسَّسَ: جاسوسی کرد	يَتَجَسَّسُ:	لَا تَجَسَّسُوا:	تَجَسُّسٌ:
مَا تَعَاوَنُوا:	يَتَعَاوَنُ:	تَعَاوَنُ:	تَعَاوُنٌ: همیاری کردن
مَا عَوَّضَتْ:	يُعَوِّضُ: جبران می کند	عَوِّضِي:	تَعْوِضٌ:

الْتَّمَارِينُ الثَّانِي | اكْمِلْ تَرْجَمَةَ الْجُمْلَةِ وَ التَّرَاكِيِبِ التَّالِيَةِ، ثُمَّ صَحِّحْ خَطَأَ تَحْتَ اسْمِ التَّفْضِيلِ وَ اسْمِ الْمَكَانِ.

- ﴿إِنَّ أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ﴾: زیرا صداها قطعاً صدای است.
- ذَلِكَ مَنَجَّرٌ زَمِيلِي، لَهُ سَرَاوِيلُ أَفْضَلُ: آن همکارم است، شلوارهای دارد.
- زُبُّ سَكُوتٍ أَبْلَغُ مِنَ الْكَلَامِ: چه بسا سکوتی از باشد.
- يَعْمَلُ هَؤُلَاءِ الرِّجَالُ فِي مَصْنَعٍ أَكْبَرَ: این مردان در کارخانه‌ای کار می کنند.
- ﴿مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ﴾: از الحرام
- يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ: ای مهربانان،
- يَا أَحْسَنَ الْخَالِقِينَ: ای آفرینندگان،
- يَا أَسْمَعَ السَّمَاعِينَ: ای شنواترین
- أُرِيدُ أَرْحَصَ مِنْ هَذَا: از این را می خواهم.

الْتَّمَارِينُ الثَّالِي | أَيُّ كَلِمَةٍ مِنَ الْكَلِمَاتِ التَّالِيَةِ تُنَاسِبُ التَّوْضِيحَاتِ التَّالِيَةَ.

الْخَدُّ / عَزَمَ الْأُمُورَ / الْجِمَارُ / الْمُنْكَرُ / الْمَخْتَالُ الْفَخُورُ

- الْإِنْسَانُ الَّذِي يَفْتَخِرُ بِنَفْسِهِ كَثِيرًا: ۱
- خَيَوَانٌ يُسْتَخْدَمُ لِلْحَمْلِ وَ الرُّكُوبِ: ۲
- الْعَمَلُ السَّيِّئُ وَ الْقَبِيحُ: ۳
- قِسْمٌ مِنَ صَفْحَةِ الْوَجْهِ: ۴
- مِنَ الْأَعْمَالِ الْفَهِيْمَةِ: ۵

التمرین الرابع الف اصع المترادفات و المتضادات في مكانها المناسب.

أقل / سبيل / فخور / أعلى / أرخص / منزل / قيمة / أنكر

- ١ سحر = ٢ أفتح = ٣ طريق = ٤ بيت = ٥ أفصر = ٦ متواضع = ٧ أكثر = ٨ أعلى =

ب اكتب مفرد أو جمع الأسماء التالية:

- ١ مفرد كلمة «أسعار»: ٢ مفرد كلمة «أرادل»: ٣ مفرد كلمة «فنون»:
٤ جمع كلمة «نموذج»: ٥ جمع كلمة «سروال»: ٦ جمع كلمة «نارة»:
٧ مفرد كلمة «جيران»: ٨ مفرد كلمة «شباب»: ٩ مفرد كلمة «آباء»:
١٠ جمع كلمة «جمار»: ١١ جمع كلمة «قريب»: ١٢ جمع كلمة «زميل»:

التمرین الخامس الف عین نوع الأفعال التي تحتها خط و ميز ترجمتها.

أراد قنبر أن يسب الذي كان سبه؛ فقال الإمام علي عليه السلام: له مهلاً يا قنبر، دغ شاتمك مهاناً ترضي الرحمن و تسخط الشيطان و تعاقب عدوك.

قنبر خواست به کسی که به او ناسزا گفته بود، دشنام دهد، پس امام علی علیه السلام به او فرمود:

ای قنبر آرام باش، دشنام گوی خود را خوار رها کن تا [خدای] بخشاینده را خشنود و اهریمن را خشمگین کنی و دشمنت را کیفر داده باشی.

ب ضغ هذه الجمل و التراکیب في مكانها المناسب.

هؤلاء متعلمون / هاتان المدرستان / تلك الفضة / أولئك عمال / هذان صديقان / أولئك الطيبات

مفرد مؤنث	مثنى مذکر	مثنى مؤنث	جمع مذکر سالم	جمع مؤنث سالم	جمع مکسر
.....					

التمرین السادس الف عین الكلمة التي لا تناسب الكلمات الأخرى.

- ١ شباب ٢ أفضل ٣ مخزن ٤ جمار ٥ منجر ٦ قيمة
كبر ٢ أخضر ٣ مطبعة ٤ فرس ٥ غرفة ٦ أصدقاء
طفولة ٢ أجفل ٣ قبيح ٤ كذب ٥ صف ٦ أقرباء
بطارية ٢ أحسن ٣ مكتبة ٤ ذنب ٥ لبونة ٦ أحيّة

ب | عَيْنِ الْمَطْلُوبِ مِنْكَ.

- ١ أَعْلَمُ النَّاسِ، مَنْ جَمَعَ عِلْمَ النَّاسِ إِلَى عِلْمِهِ. إِسْمُ التَّفْصِيلِ: أَلْجَارُ وَ الْمَجْرُوزُ:
- ٢ حُسْنُ الْخُلُقِ نِصْفُ الدِّينِ. الْمُتَبَدَّلُ: أَلْخَيْرُ:
- ٣ أَللَّهُمَّ كَمَا حَسَنْتَ خُلُقِي، فَحَسِّنْ خُلُقِي. فِعْلُ الْأَمْرِ: أَلْفِعْلُ الْمَاضِي:
- ٤ أَرَادَ قَنَبِرُ أَنْ يَسُبَّ الَّذِي كَانَ سَبَّهُ. أَلْفَاعِلُ: أَلْفِعْلُ الْمُضَارِعِ:
- ٥ جَبَلٌ دَمَاوَنْدٌ أَعْلَى مِنْ جَبَلِ دَنَا. أَلْجَارُ وَ الْمَجْرُوزُ: إِسْمُ التَّفْصِيلِ:
- ٦ إِنَّمَا بُعِثْتُ لِأَتَمِّمَ مَكَارِمَ الْأَخْلَاقِ. أَلْمُضَافُ إِلَيْهِ: أَلْمَفْعُولُ:

ج | عَيْنِ الْمَحَلِّ الْإِغْرَابِيِّ لِلْكَلِمَاتِ الْمَلُؤَنَةِ.

- ١ ﴿لَا يَكْفُلُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا﴾
.....
- ٢ أَلْسُكُوتٌ ذَهَبٌ وَ الْكَلَامُ فِضَّةٌ.
- ٣ ﴿لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ﴾
.....
- ٤ عِدَاوَةُ الْعَاقِلِ خَيْرٌ مِنْ صَدَاقَةِ الْجَاهِلِ.
- ٥ ﴿فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ﴾
.....

الْتَّمَرِينَ السَّابِغِ | عَيْنِ الْجُمْلَةِ الصَّحِيحَةِ وَ غَيْرِ الصَّحِيحَةِ حَسَبِ الْحَقِيقَةِ. ☒ ، ☒ .

- ١ أَلْجَنَمَةُ لَا تَعْمَرُ فِي قَلْبِ الْمُتَكَبِّرِ الْجَبَّارِ. ☐
- ٢ إِنَّ أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْبَقَرَاتِ. ☐
- ٣ أَلْإِعْجَابُ بِالنَّفْسِ عَمَلٌ مَقْبُولٌ. ☐
- ٤ أَلْجِمَارُ حَيَوَانٌ يُسْتَخْدَمُ لِلْخَفْلِ وَ الرُّكُوبِ. ☐
- ٥ السَّغْيُ لِمَغْرِفَةِ أَسْرَارِ النَّاسِ أَمْرٌ جَمِيلٌ. ☐

الْتَّمَرِينَ الثَّامِنِ | أَلْفَا ضَعُ فِي الْفَرَاغِ كَلِمَةً مُنَاسِبَةً.

- ١ لَيْسَ شَيْءٌ فِي الْمِيزَانِ مِنَ الْخُلُقِ الْحَسَنِ. ☐ أَثْقَلَ ☐ عَجَبَ
- ٢ عَلَيْنَا أَنْ أَمَامَ أَضْدِقَائِنَا. ☐ نَتَكَبَّرَ ☐ نَتَوَاضَعُ
- ٣ إِخْوَانِكُمْ مِنْ أَهْدَى إِلَيْكُمْ غِيُونِكُمْ. ☐ خَيْرُ ☐ شَرُّ
- ٤ ذَلِكَ زَمِيلِي، لَهُ سِرَاوِيلُ أَفْضَلُ. ☐ مَتَجَرُّ ☐ سِغَرُ
- ٥ ذَلِكَ الْقَمِيصُ بِتَسْعِينَ أَلْفَ تَوْمانٍ. ☐ الْخَشْبِيُّ ☐ الرَّجَالِيُّ
- ٦ أَعْطِنِي هَذَا السَّرْوَالَ بَعْدَ مِئَتَيْنِ وَ عِشْرِينَ أَلْفًا. ☐ النُّوعِيَّةُ ☐ التَّخْفِيفُ

أَثْقَلَ: سَنَكِينُ تَر / مَتَجَرُّ: مَفَاذَهُ / سِغَرُ: قِيَمَتُ / النُّوعِيَّةُ: جِنْسُ / التَّخْفِيفُ: تَخْفِيفُ

ب. اُجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ إجاباتٍ حَسَبِ الصُّورِ.

۲. أَيْنَ الطَّائِرَاتُ؟

۱. كَمْ رَجُلًا تُشَاهِدُ فِي الصُّورَةِ؟

۴. أَهْنَا طَهْرَانُ أَمْ أَصْفَهَانُ؟

۳. يَمُ تَذْهَبُ التَّلْمِيذَاتُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ؟

۶. مَاذَا تَرَى فَوْقَ الشَّجَرَةِ؟

۵. مَا هُوَ عَلَى الْمَنْصَدَةِ؟

التَّحْرِيرُ التَّاسِعُ

الف. اِنتَخِبِ التَّرْجَمَةَ الصَّحِيحَةَ، ثُمَّ عَيِّنِ الْمَطْلُوبَ مِنْكَ.

۱ ﴿فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ﴾ (الفاعل: (المفعول:)

☐ الف. خداوند آرامش خویش را بر پیامبرش و بر مؤمنان نازل کرده است.

☐ ب. آرامشی از جانب خداوند بر پیامبرش و بر مؤمنان نازل شده است.

۲ ﴿لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا﴾ (نوع الفعل: آفَاعِل:)

الف) خداوند به هر کس به اندازه توانایی اش تکلیف نمی دهد.

ب) خداوند به کسی جز به اندازه توانش تکلیف نمی دهد.

۳ لَيْسَ شَيْءٌ أَثْقَلَ فِي الْمِيزَانِ مِنَ الْخُلُقِ الْحَسَنِ. (الْجَزَاءُ وَالْمَجْرُوزُ: الصِّفَةُ:)

الف) اخلاق نیکو در ترازوی اعمال چیز سنگینی نیست.

ب) در ترازوی اعمال، چیزی سنگین تر از اخلاق نیکو نیست.

۴ اَللّٰهُمَّ كَمَا حَسَنْتَ خُلُقِي، فَحَسِّنْ خُلُقِي. (نوع الفعل لِـ «حَسَنْتَ»: صيغة الفعل لِـ «حَسِّنْ»:)

الف) خدایا همان طور که آفرینش را نیکو گردانیدی، اخلاقم را نیکو گردان.

ب) همان طور که خداوند آفرینش را نیکو کرده است، اخلاقم را نیکو خواهد کرد.

۵ إِنَّمَا يُعِثُّ لِأَتَمِّ مَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ.

الف) به راستی من برانگیخته شدم تا صفات برتر اخلاقی کامل شود.

ب) بی گمان فرستاده شدم تا صفات برتر اخلاقی را کامل کنم.

۶ عَدَاوَةُ الْعَاقِلِ خَيْرٌ مِنْ صَدَاقَةِ الْجَاهِلِ. (الْمُبْتَدَأُ: الْخَبَرُ:)

الف) دشمنی عاقل بهتر از دوستی نادان است.

ب) دوستی نادان از دشمنی عاقل بهتر است.

۷ ذَلِكَ مَثَجَرٌ زَمِيلِي، لَهُ سِرَاوِيلُ أَفْضَلُ. (اسم المكان: اسم التفضيل:)

الف) آن مغازه برای دوستم است، شلوارهای ارزانی دارد.

ب) آن مغازه همکارم است، شلوارهای بهتری دارد.

۸ ﴿... رَبَّنَا آمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ﴾ (فعل الأمر: المضاف إليه:)

الف) پروردگارا، ایمان آوردیم پس ما را ببامرز و به ما مهربانی کن که تو مهربان ترین مهربانان هستی.

ب) پروردگاران ما را ایمن کرد و بخشید و به ما مهربانی کرد، زیرا مهربان ترین مهربانان است.

ب. كَمَلُ الْفَرَاعَاتِ فِي التَّرْجَمَةِ الْفَارِسِيَّةِ.

۱ أُرِيدُ أَزْحَصَ مِنْ هَذَا. هَذِهِ الْأَسْعَارُ غَالِيَةٌ. از این می خواهم. این گران است.

۲ سَيِّدَتِي، يَخْتَلِفُ السَّعْرُ حَسَبَ التَّوَعِيَّاتِ. سرورم، بر حسب فرق دارد.

۳ أُرِيدُ سِرَاوِيلَ أَفْضَلَ مِنْ هَذِهِ. بهتر از می خواهم.

۴ زَجَاءً أَغْطِنِي سِرْوَالًا مِنْ هَذَا النَّوعِ. لطفاً، از این نوع به من

۵ حَسُنَ الْخُلُقِ نِصْفُ الدِّينِ. نیمی از دین است.

۶ مَنْ سَاءَ خُلُقُهُ عَذَّبَ نَفْسَهُ. هر کس اخلاقش خودش را

- ۷ أَحَبَّ عِبَادِ اللَّهِ إِلَى اللَّهِ أَنْفَعُهُمْ لِعِبَادِهِ. محبوب‌ترین بندگان خدا خدا برای بندگان است.
- ۸ السُّكُوتُ ذَهَبٌ وَ الْكَلَامُ فِضَّةٌ. سکوت و سخن است.
- ۹ مَا أَرْضَى الْمُؤْمِنُ رَبَّهُ بِمِثْلِ الْجِلْمِ. مؤمن را با [چیزی] مانند بردباری
- ۱۰ وَلَا أَسْخَطُ الشَّيْطَانَ بِمِثْلِ الصَّمْتِ. و اهریمن را با [چیزی] مانند خاموشی
- ۱۱ وَلَا عَوِيبَ الْأَخْمَقِ بِمِثْلِ السُّكُوتِ عَنْهُ. و نادان با چیزی همانند دم فرو بستن در برابرش
- ۱۲ ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ﴾ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ﴿ بگو به پروردگار پنجم می‌برم از شر آن چه
- ۱۳ شَرُّ النَّاسِ ذُو الْوَجْهَيْنِ. بدترین مردم
- ۱۴ حَيْرَ إِيَّائِكُمْ مَنْ أَهْدَى إِلَيْكُمْ عُيُوبَكُمْ. برادرانتان کسی است که عیب‌هایتان را به شما

الْتَّمِيزُ الْعَاشِرُ | الف | تَرْجِمِ الْجُمْلَ الثَّالِثَةَ.

- ۱ أَنْتَ تَحْفَظُنِي: ۲ مَا أَرَسَلْتُ رِسَالَةً:
 ۳ مَا تَزَلُّوا الْبُضَائِعَ: ۴ سَتُصْلِحُ كُلَّ شَيْءٍ:
 ۵ كَانَ يَسْمَعُ صَوْتًا: ۶ لَا تَقْطَعُوا الْأَشْجَارَ:
 ۷ هُمْ لَا يُصَدِّقُونَ كَلَامِي: ۸ سَأَتَّصِلُ بِالْمُشْرِفِ:
 ۹ الْأَصْدِقَاءُ ذَكَرُونِي: ۱۰ اغْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ:

ب | تَرْجِمِ الْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا حَطُّ:

- ۱ كَانُوا يَذْهَبُونَ: ۲ مَا رَجَعْتَ مِنَ السَّفَرِ:
 ۳ أَوْلَيْكَ يُخَيِّرُونَنِي: ۴ سَتَغْسِلُ مَلَابِسَنَا:
 ۵ اسْتِرْجَاعُ الْأَمَانَةِ: ۶ اسْتَغْفِرُوا اللَّهَ:
 ۷ يَسْتَغْلِلُونَ فِي الْمَضْنَعِ: ۸ لا تَقْتَرِبُوا مِنَ النَّارِ:

ج | أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ الثَّالِثَةِ:

- ۱ مِنْ أَيْنَ أَنْتَ؟ ۲ كَمْ غَمْرُكَ؟
 ۳ مَا هُوَ شُغْلُ الْوَالِدِ؟ ۴ بِمِ تَذْهَبُ (تَذْهَبِينَ) إِلَى السَّفَرَةِ؟
 ۵ مَا هُوَ رَقْمُ عُرْفَتِكَ؟ ۶ بِكَمْ تَوْمانِ هَذَا السُّرْوَالُ؟
 ۷ مِنْ أَيِّ مَدِينَةٍ أَنْتَ؟ ۸ كَيْفَ الْجَوُّ فِي بَلَدِكَ؟

د | رَتِّبِ الْكَلِمَاتِ وَ اكْتُبِ سُؤَالَ وَ جَوَابًا.

- ۱ يَتَسَعَيْنَ / تَوْمانِ / بِكَمْ / هَذَا الْقَمِيصُ / أَلْفَ تَوْمانِ / . / ؟

- ۲ الْأَلْوَانِ / أَسْوَدُ وَ أَبْيَضُ / عِنْدَكُمْ / وَ أَحْمَرُ / أَيُّ / . / ؟

٣ صَارَ / أَلْفَ تُوْمَانٍ / ثَلَاثَيْنِ / الْمَبْلَغُ / كَمْ / . / ؟

٤ الْقَمِيصِ الرَّجَالِي / سِتُّونَ أَلْفَ تُوْمَانٍ / هَذَا / سِغَرُ / كَمْ / . / ؟

الْتَمَرَيْنِ الْحَادِي عَشَرَ | تَرْجِمِ الْجَمَلَ التَّالِيَةَ، ثُمَّ عَيِّنْ صِيغَةَ الْأَفْعَالِ.

١ لَا يَزِجُ صَدِيقِي: ٢ أَكْتُبُوا وَاجِبَاتِكُمْ:

٣ لَا أَكْتُبُ رِسَالَتِي: ٤ سَافَرْنَ إِلَى قَرْيَةٍ:

٥ جَلَسْتُ عَلَى كُرْسِيِّهَا: ٦ هَلْ تَسْمَعْنَ صَوْتًا؟

٧ هُمْ يَلْعَبُونَ مَعًا.

الْتَمَرَيْنِ الثَّانِي عَشَرَ | عَيِّنِ الْكَلِمَةَ الصَّحِيحَةَ حَسَبَ الْفِعْلِ الْمَاضِي.

الْفِعْلُ الْمَاضِي	الْفِعْلُ الْمَضَارِعُ	فِعْلُ الْأَمْرِ	الْمَضَدُّ	إِسْمُ الْفَاعِلِ
أَنْزَلَ	☐ يُنْزِلُ	☐ نَزَّلَ	☐ أَنْزَلَ	☐ مُنْزِلٌ
	☐ يَنْزِلُ	☐ أَنْزَلَ	☐ تَنْزِيلٌ	☐ مُنْزِلٌ
قَرَّبَ	☐ يَقْرُبُ	☐ أَقْرَبَ	☐ تَقَارَبَ	☐ مُقَرِّبٌ
	☐ يُقْرِبُ	☐ قَرَّبَ	☐ تَقْرِيبٌ	☐ مُقْتَرِبٌ
تَعَامَلَ	☐ يَتَعَامَلُ	☐ عَامَلَ	☐ مُعَامَلَةٌ	☐ مُعَامِلٌ
	☐ يُعَامِلُ	☐ تَعَامَلَ	☐ تَعَامُلٌ	☐ مُتَعَامِلٌ
دَافَعَ	☐ يَدْفَعُ	☐ دَافَعَ	☐ تَدَافَعُ	☐ مُدَافِعٌ
	☐ يُدَافِعُ	☐ إِدْفَعُ	☐ مُدَافَعَةٌ	☐ مُدَافِعٌ
إِسْتَرْحَمَ	☐ تَرْحَمُ	☐ تَرْحَمُ	☐ تَرْحُمُ	☐ مُتَرْحِمٌ
	☐ يَسْتَرْحِمُ	☐ إِسْتَرْحِمَ	☐ إِسْتِرْحَامٌ	☐ مُسْتَرْحِمٌ
اِكْتَشَفَ	☐ كَاشَفَ	☐ اِكْتَشَفَ	☐ مُكَاشَفَةٌ	☐ مُكْتَشِفٌ
	☐ يَكْتَشِفُ	☐ كَاشَفَ	☐ اِكْتِشَافٌ	☐ مُكَاشِفٌ
اِنْفَتَحَ	☐ يَنْفَتِحُ	☐ اِفْتَتَحَ	☐ اِنْفِتَاحٌ	☐ مُفْتَتِحٌ
	☐ يَفْتَتِحُ	☐ اِنْفَتَحَ	☐ اِفْتِتاحٌ	☐ مُنْفَتِحٌ
تَعَلَّمَ	☐ يُعَلِّمُ	☐ عَلَّمَ	☐ تَعَلَّمَ	☐ مُعَلِّمٌ
	☐ يَتَعَلَّمُ	☐ تَعَلَّمَ	☐ تَعْلُمٌ	☐ مُتَعَلِّمٌ

پرسش‌های چهارگزینه‌ای

۱. في أي عبارة ما جاء اسم مؤنث؟

- (۱) قاطعُ الزَّحَمِ هُوَ الَّذِي لَا يَذْهَبُ لِزِيَارَةِ أَقْرَبَائِهِ.
(۲) الْفَلَّاحُ قَسَمَ الْمَرْزُوعَةَ إِلَى بَضْعَيْنِ بِذَلِكَ التَّهْرِ.
(۳) الْغُرَابُ طَائِرٌ أَشْوَدُ اللَّوْنِ لَيْسَ جَمِيلَ الصُّوْبِ.
(۴) الشَّفِيعَةُ الْكَسْرُثُ قَلِيلًا وَ لَكِنَّهَا مَا عَرِفْتُ.

۲. عَيْنُ جُفْلَةٍ لَيْسَ فِيهَا الْجَمْعُ الْمَكْسَرُ.

- (۱) «وَلَا تُلْقِبُوهُمْ بِالْقَابِ يَكْذِبُونَ»
(۲) هُمْ قَادِرُونَ عَلَى قِرَاءَةِ التَّصَوُّصِ الْبَسِيطَةِ.
(۳) هَذِهِ الْمُؤَظَّفَةُ تَكْتُبُ رِسَائِلَ إِدَارَتِهِ بِدِقَّةٍ.
(۴) هَؤُلَاءِ الْمُؤْمِنُونَ يَأْكُلُونَ طَعَامَ الْإِفْطَارِ.

۳. كَمْ اسْمًا مَذْكَرًا جَاءَ فِي عِبَارَةِ «التَّجَسُّسُ مُحَاوَلَةٌ قَبِيحَةٌ لِكَشْفِ سِرِّ النَّاسِ».

- (۱) أَرْبَعَةٌ (۲) خَمْسَةٌ (۳) ثَلَاثَةٌ (۴) سِتَّةٌ

۴. أي عبارة ما جاءت فيها صفة؟

- (۱) تُسَاعِدُ أُخْتِي الْكَبِيرَةَ وَالدَّتَنَا كُلَّ يَوْمٍ.
(۲) الصَّاعِقَةُ كَهْرِبَاءُ تَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ مَعَ الرُّعْدِ.
(۳) مَسْجِدُ الْإِمَامِ، أَثَرٌ قَدِيمٌ فِي مُحَافَظَةِ أَصْفَهَانَ.
(۴) يَا صَدِيقِي، أَشْكُرُكَ عَلَى عَمَلِكَ الصَّالِحِ.

۵. عَيْنُ عِبَارَةٍ جَاءَ فِيهَا اسْمُ الْمَفْعُولِ.

- (۱) الْطُفُولَةُ هِيَ السَّنَوَاتُ الْأُولَى مِنْ حَيَاةِ الْإِنْسَانِ.
(۲) إِنَّ الْعِلْمَ حَيَاةُ الْقُلُوبِ وَ نُورُ الْأَبْصَارِ.
(۳) مَنْ جَرَّبَ الْمُجَرَّبَ حَلَّتْ بِهِ التَّدَامَةُ.
(۴) (رَبِّ اغْفِرْ وَ ارْحَمْ وَ أَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ)

۶. في أي عبارة ما جاء فيها اسم التفضيل.

- (۱) شَجَعْتُ وَالِدَةَ بِنْتِهَا عَلَى سَعْيٍ كَثِيرٍ.
(۲) لَيْسَ شَيْءٌ أَثْقَلَ فِي الْمِيزَانِ مِنَ الْخُلُقِ الْحَسَنِ.
(۳) الْعَدْلُ حَسَنٌ وَلَكِنْ فِي الْأَمْرَاءِ أَحْسَنُ.
(۴) أَحَبُّ بُيُوتِكُمْ إِلَى اللَّهِ بَيْتٌ فِيهِ يَتِيمٌ مُكْرَمٌ.

۷. عَيْنُ الصَّحِيحِ.

- (۱) أَكْثَرَ الْعَيْبِ أَنْ تُعَيِّبَ مَا فِيكَ مِثْلَهُ: بزرگ‌ترین عیب آن است که عیب‌جویی کنی آن‌چه را که در دیگران می‌بینی.
(۲) وَقَدْ تَفَتَّشَ عَيْنَ الْحَيَاةِ فِي الظُّلُمَاتِ: وَ گاهی چشمه زندگی را در تاریکی‌ها جست‌وجو می‌کند.
(۳) إِنَّمَا يُعِثُّ لِأَتَمِّهِمْ مَكَارِمَ الْأَخْلَاقِ: مسلماً فرستاده می‌شوم تا صفات برتر اخلاقی کامل شود.
(۴) سَامِحِينِي؛ أَتُبُّ عَلَى الْحَقِّ. أَبْذُلُ لَكَ الْبِطَاقَةَ: مرا ببخش؛ حق با شماست. کارت را برایت عوض می‌کنم.

۸. عَيْنُ الْأَصَحِّ لِلتَّرْجَمَةِ: «يَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ»

- (۱) اللَّهُ مِثْلُ هَائِي لِلنَّاسِ: شاید پند بگیرند.
(۲) اللَّهُ بَرَاءُ لِلنَّاسِ: شاید یادآور شوند.
(۳) خَدَاوَنَدُ مِثْلِي لِلنَّاسِ: باشد که متنبه شوند.
(۴) خَدَاوَنَدُ مِثْلِي لِلنَّاسِ: باشد که عبرت بگیرند.

۹. عَيْنُ الْعَدَدِ غَيْرُ تَرْتِيبِي.

- (۱) خَضَرْتُ فِي الْمَوْعِدِ فِي السَّاعَةِ الْخَامِسَةِ مَسَاءً!
(۲) طَالَعْنَا الْيَوْمَ فِي الْمَدْرَسَةِ الْقُصْلَ الثَّلَاثِ مِنْ دُرُسِنَا الْعَاشِرِ!
(۳) طَلَبْتُ مِنْ صَدِيقِي أَنْ يُعْطِيَنِي وَاحِدًا مِنْ كُتُبِهِ الدِّرَاسِيَّةِ فَقَطْ!
(۴) قَالَ الْفَلَّاحُ لِابْنِهِ: عَلَيْنَا أَنْ نَحْضُدَ الْقِطْعَةَ الثَّانِيَةَ مِنْ هَذِهِ الْأَرْضِ!

(تبری ۹۳)

(انسانی ۹۳)

ردیف	پرسش	نمره
الف) مهارت واژه‌شناسی (۲ نمره)		
۱	تَرْجِمِ الْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا حَطُّ. نَرَى لُقْمَانَ الْحَكِيمَ يَقْدُمُ لِابْنِهِ مَوَاعِظَ قِيَمَةٍ	۰/۵
۲	اُكْتُبْ فِي الْفَرَاغِ الْكَلِمَتَيْنِ الْمُتَرَادِفَتَيْنِ وَ الْكَلِمَتَيْنِ الْمُتَضَادَّتَيْنِ. دُكَّانَ / مُتَوَاضِعٍ / مَلْعَبٍ / سُبْحَانَ / مَتَجَرٍّ / فَخُورٍ ۱- = ۲- =	۰/۵
۳	عَيِّنِ الْكَلِمَةَ الْغَرِيبَةَ فِي الْمَعْنَى؟ ۱- أَهَمُّ ۲- أَصْدِقَاءُ أَقْلَ إِضَاعَةٌ أَحَبُّ أَقْرَبَاءُ أَحْسَنُ أَجَبَّةُ	۰/۵
۴	۱- اُكْتُبْ مُفْرَدَ كَلِمَةِ «سَراويل»: ۲- اُكْتُبْ جَمْعَ كَلِمَةِ «نَمُودَج»:	۰/۵
ب) مهارت ترجمه به فارسی (۷ نمره)		
۵	تَرْجِمِ هَذِهِ الْجُمْلَ. ۱- عَلَيْنَا أَنْ لَا نَرْفَعَ أَصْوَاتَنَا فَوْقَ صَوْتِ مَنْ نَتَكَلَّمُ مَعَهُ. ۲- اَللّٰهُمَّ كَمَا حَسَنْتَ خَلْقِي، فَحَسِّنْ خُلُقِي. ۳- أَحَبُّ عِبَادِ اللَّهِ إِلَى اللَّهِ أَنْفَعُهُمْ لِعِبَادِهِ. ۴- أُرِيدُ أَنْ حَصِّنَ مِنْ هَذَا. هَذِهِ الْأَسْعَازُ غَالِيَةٌ. ۵- إِنِّي بُعِثْتُ لِأَتَمِّمَ مَكَارِمَ الْأَخْلَاقِ. ۶- حُسْنُ الْخُلُقِ نِصْفُ الدِّينِ.	۱ ۱ ۱ ۰/۷۵ ۰/۷۵ ۰/۵
۶	اِنتَخِبِ التَّرْجُمَةَ الصَّحِيحَةَ. ۱- شَرُّ النَّاسِ مَنْ لَا يَتَّقِدُ الْأَمَانَةَ وَلَا يَجْتَنِبُ الْخِيَانَةَ. ☐ الف) مردمان بد کسانی هستند که پایبند به امانت نیستند و از خیانت دوری نکردند. ☐ ب) بدترین مردم کسی است که پایبند به امانت نباشد و از خیانت دوری نکند. ۲- ﴿... وَ جَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ...﴾ ☐ الف) با آنان به [شیوه‌ای که] بهتر است، گفت‌وگو کن. بی‌گمان پروردگارت به آن که از راهش گمراه شد، داناتر است. ☐ ب) با آنان به [لروشی که] نیکوتر است، مبارزه می‌کنم. همانا پروردگارم به آن که از راهش گمراه می‌شود، داناتر است.	۰/۵
۷	كَمَلِ الْفَرَائِغَ فِي التَّرْجُمَةِ الْفَارْسِيَّةِ. ۱- ﴿وَأَفْصِدْ فِي مَشْيِكَ وَ اغْضُضْ مِنْ صَوْتِكَ إِنَّ أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ﴾ و در میانه‌روی کن و صدایت را پایین بیاور، زیرا صداها قطعاً صدای است. ۲- ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ﴾ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ بگو به پروردگار از شر آن چه	۱/۵

ردیف	پرسش	نمره
(ج) مهارت شناخت و کاربرد قواعد (۷/۵ نمره)		
۸	تَرْجِمِ الْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا حَطًّا. ۱- يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ: ۲- كَانَ يَنْصُرُ النَّاسَ: ۳- صَدَّقَنِي كَلَامِي: ۴- لَا تَلْعَبُوا فِي الشَّارِعِ: ۵- مَا سَمِعْنَا صَوْتًا: ۶- اِنْكَسَارُ الرُّجَاجِ:	۱/۵
۹	عَيِّنِ الْمَطْلُوبَ مِنْكَ: ۱- لَيْسَ شَيْءٌ أَثْقَلَ فِي الْمِيزَانِ مِنَ الْخُلُقِ الْحَسَنِ. ۲- مَنْ سَاءَ خُلُقُهُ عَذَّبَ نَفْسَهُ. (أَلْجَازُ وَ الْمَجْرُورُ: إِسْمُ التَّفْضِيلِ:) (الْفَاعِلُ: الْمَفْعُولُ:)	۱
۱۰	عَيِّنِ الْمَحَلَّ الْإِعْرَابِيَّ لِلْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا حَطًّا. ۱- عِدَاوَةُ الْعَاقِلِ خَيْرٌ مِنْ صِدَاقَةِ الْجَاهِلِ. ۲- ﴿لَا يَكْلَفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا﴾ ۳- أَعْلَمُ النَّاسِ، مَنْ جَمَعَ عِلْمَ النَّاسِ إِلَى عِلْمِهِ.	۱/۵
۱۱	عَيِّنِ اسْمَ الْمَكَانِ وَ اسْمَ التَّفْضِيلِ فِي الْجُمْلَةِ وَ التَّرَاكِبِ التَّالِيَةِ. كَانَتْ مَكْتَبَةٌ جُنْدِي سَابُورٍ أَكْبَرَ مَكْتَبَةٍ فِي الْعَالَمِ الْقَدِيمِ / يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ / مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِسْمُ الْمَكَانِ: / إِسْمُ التَّفْضِيلِ: /	۱
۱۲	عَيِّنِ صِيغَةَ الْأَفْعَالِ الَّتِي تَحْتَهَا حَطًّا. ۱- إِنِّي مَا تَكَلَّمْتُ. ۲- أَنْتَنَ سَسْأَلَنَ: ۳- أَضِدَّقَانِي مَا رَجَعُوا: ۴- لَا تَكْذِبُوا أَبَدًا: ۵- عَصَفْتُ رِيحًا: ۶- جَلَسْنَا فِي حَدِيقَةٍ:	۱/۵
۱۳	عَيِّنِ نَوْعَ الْفِعْلِ فِي كُلِّ عِبَارَةٍ. ۱- ﴿وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي أَنْفُسِكُمْ﴾ ۲- مَا أَرْسَلْتُ رَسُولًا: ۳- هُمْ يَلْعَبُونَ بِمَهَارَةٍ: ۴- لَا تَضْرِبِ الْأَطْفَالَ:	۱
(د) مهارت درک و فهم (۲ نمره)		
۱۴	عَيِّنِ الصَّحِيحَ وَ الْخَطَأَ حَسَبَ النَّصِّ التَّالِي. ☒ . ☒ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ مَنْ يُحَافِظُ عَلَى الصَّلَاةِ فِي وَقْتِهَا فَعَلَيْنَا أَنْ نَكُونَ مُسْتَأْذِنِينَ لِلْأَعْمَالِ الصَّالِحَةِ وَ عَلَيْنَا أَنْ نَتَوَاضَعَ أَمَامَ أَضْدِقَائِنَا وَ كُلِّ مَنْ حَوْلَنَا؛ فَقَدْ قَالَ الْإِمَامُ الْكَاطِمُ (ع) «الْحِكْمَةُ تَغْمُرُ فِي قَلْبِ الْمُتَوَاضِعِ وَ لَا تَغْمُرُ فِي قَلْبِ الْمُتَكَبِّرِ الْجَبَّارِ» إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُعْجَبٍ بِنَفْسِهِ. إِذَنْ عَلَيْنَا أَنْ لَا نَرْفَعَ أَصْوَاتَنَا فَوْقَ صَوْتِ الْمُخَاطَبِ. ۱- يَجِبُ أَنْ لَا نَرْفَعَ أَصْوَاتَنَا فَوْقَ صَوْتِ مَنْ نَتَكَلَّمُ مَعَهُ. ☐ ۲- لَا تَغْمُرُ الْحِكْمَةُ فِي قَلْبِ الْمُتَوَاضِعِ. ☐ ۳- عَلَيْنَا أَنْ نُحَافِظَ عَلَى آدَاءِ الصَّلَاةِ فِي وَقْتِهَا. ☐ ۴- الْإِعْجَابُ بِالنَّفْسِ عَمَلٌ مَقْبُولٌ. ☐	۱

رديف	پرسش	نمره
١٥	صَغ في الْفَرَاغِ كَلِمَةً مُنَاسِبَةً لِلتَّوْضِيحَاتِ التَّالِيَةِ مِنْ كَلِمَاتِ مُعْجَمِ الدَّرْسِ. ١- أَلَمْ هُوَ الَّذِي يَفْتَخِرُ بِنَفْسِهِ كَثِيرًا. ٢- أَلَمْ حَيَوَانٌ يُسْتَخْدَمُ لِلْحَمْلِ وَ الرُّكُوبِ. ٣- أَلَمْ عَمَلٌ سَيِّئٌ وَ قَبِيحٌ. ٤- أَلَمْ قِسْمٌ مِنْ صَفْحَةِ الْوُجْهِ.	١
(هـ) مهارة مكالمه (١/٥)		
١٦	أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ. ١- كَمْ سَعَرُ هَذَا الْقَمِيصِ الرَّجَالِيِّ؟ ٢- لِمَنْ ذَلِكَ الْمَتَجَرَّ؟	٥/٠
١٧	أَجِبْ عَنِ السُّؤَالَيْنِ التَّالِيَيْنِ إِجَابَةً قَصِيرَةً حَسَبَ الصُّورَةِ.	١
 ٢- لِمَنْ هَذَا التَّمَنَالُ؟ ١- أَهَذَا مَطْعَمٌ أَمْ صَيْدَلِيَّةٌ؟ ٤- مَا هِيَ مِهْنَةُ هَذَا الرَّجُلِ؟ ٣- مَاذَا يَفْعَلُ هَذَا الطَّبِيبُ؟ 		